

KERTOMUS

Euroopan rautatieviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2012 sekä viraston vastaukset

(2013/C 365/26)

JOHDANTO

1. Euroopan rautatievirasto (jäljempänä 'virasto') perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 881/2004 ⁽¹⁾. Lillessä ja Valenciennesissa sijaitsevan viraston tehtävänä on parantaa rautatiealan kilpailuasemaa rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden tasoa nostamalla sekä luoda Euroopan rautatiejärjestelmän turvallisuutta koskeva yhteinen lähestymistapa ⁽²⁾.

TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT TIEDOT

2. Tilintarkastustuomioistuimen valitsema tarkastuksen lähestymistapa käsittää analyttiset tarkastustoimenpiteet, tapahtumien suoran testaamisen ja viraston valvontajärjestelmien keskeisten kontrollien arvioinnin. Tämän lisäksi hyödynnetään muiden tarkastajien työhön perustuvaa evidenssiä (kun relevanttia evidenssiä on saatavilla) ja analysoidaan toimivan johdon vahvistusilmoitukset.

TARKASTUSLAUSUMA

3. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää "tilinpäätöslaskelmat" ⁽³⁾ ja "selvityksen talousarvion toteuttamisesta" ⁽⁴⁾ 31. joulukuuta 2012 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden.

Toimivan johdon velvollisuus

4. Toimiva johto vastaa komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2343/2002 ⁽⁵⁾ 33 ja 43 artiklan mukaisesti viraston tilinpäätöksen laatimisesta ja sen oikein esittämisestä sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

a) Viraston tilinpäätöksen laatimista koskeviin toimivan johdon velvollisuuksiin kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäisen valvonnan järjestelmä, jonka pohjalta on mahdollista laatia ja esittää oikein tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, valita asianmukaiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja soveltaa niitä komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti ⁽⁶⁾ sekä laatia kirjanpidolliset arviot, jotka ovat kyseisissä olosuhteissa kohtuulliset. Johtaja vahvistaa viraston tilinpäätöksen sen jälkeen, kun viraston tilinpitäjä on laatinut tilinpäätöksen kaiken käytettävissä olevan tiedon pohjalta ja liittänyt tilinpäätökseen laatimansa ilmoituksen, jossa hän toteaa muun muassa saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikean ja riittävän kuvan viraston taloudellisesta asemasta.

b) Tilien perustana olevien toimien laillisuutta ja asianmukaisuutta sekä varainhoidon moitteettomuuden periaatteen noudattamista koskeviin toimivan johdon velvollisuuksiin kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää tehokas ja vaikuttava sisäisen valvonnan järjestelmä, joka sisältää riittävän valvonnan ja tarkoituksenmukaiset toimenpiteet sääntöjenvastaisuuksien ja petosten estämiseksi sekä oikeudelliset toimet, joiden avulla tarvittaessa peritään takaisin perusteettomasti maksetut tai käytetyt varat.

Tarkastajan velvollisuus

5. Tilintarkastustuomioistuimen vastuulla on antaa tarkastuksensa perusteella tarkastuslausuma Euroopan parlamentille ja neuvostolle ⁽⁷⁾ tilinpäätöksen luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tilintarkastustuomioistuin toimittaa tarkastuksensa kansainvälisten tilinpäätösstandardien ja eettisten ohjeiden (IFAC) sekä ylimpien tarkastuselinten kansainvälisten standardien (INTOSAI) mukaisesti. Kyseisissä standardeissa edellytetään, että tilintarkastustuomioistuin suunnittelee ja toimittaa tarkastuksen siten, että sen avulla saadaan

⁽¹⁾ EUVL L 220, 21.6.2004, s. 3.

⁽²⁾ Liitteessä II esitetään tiedotustarkoituksessa yhteenvedo viraston vastuualueista ja toiminnosta.

⁽³⁾ Sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista ja muut liitetiedot.

⁽⁴⁾ Sisältää talousarvion toteutumalaskelman liitteineen.

⁽⁵⁾ EYVL L 357, 31.12.2002, s. 72.

⁽⁶⁾ Komission tilinpitäjän vahvistamat kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisen tilintarkastajaliiton (International Federation of Accountants, IFAC) antamiin kansainvälisiin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin (International Public Sector Accounting Standards, IPSAS) tai, silloin kun se on relevanttia, kansainvälisen tilinpäätösstandardeja käsittelevän elimen (International Accounting Standards Board, IASB) antamiin kansainvälisiin IAS/IFRS-tilinpäätösstandardeihin (International Accounting Standards/International Financial Reporting Standards).

⁽⁷⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002 (EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1), 185 artiklan 2 kohta.

kohtuullinen varmuus siitä, onko viraston tilinpäätöksessä olennaisia virheellisyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet lailliset ja asianmukaiset.

6. Tarkastuksessa suoritetaan toimenpiteitä, joiden avulla hankitaan tarkastusevidenssiä tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tarkastajan harkintaan ja arvioon siitä, kuinka suuri on riski, että tilinpäätökseen sisältyy petoksista tai virheistä johtuvia olennaisia virheellisyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädännön vaatimuksia. Näitä riskejä arvioidessaan tarkastaja arvioi sisäisiä kontroleja, jotka ovat relevantteja tilinpäätöksen laatimisen ja sen oikein esittämisen kannalta, sekä valvontajärjestelmiä, joiden avulla on tarkoitus varmistaa tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus. Tämän pohjalta tarkastaja suunnittelee olosuhteisiin nähden asianmukaiset tarkastustoimenpiteet. Tarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuuden ja esitettyjen kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että se on saanut tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä tarkastuslausumansa perustaksi.

Lausunto tilien luotettavuudesta

8. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston taloudellinen asema 31. päivänä joulukuuta 2012 sekä sen toimien tulokset ja rahavirrat mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta on esitetty tilinpäätöksessä kaikilta olennaisilta osiltaan oikein viraston varainhoitoa koskevien säännösten ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti.

Lausunto tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

9. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston 31. päivänä joulukuuta 2012 päättyneeltä varainhoitovuodelta annetun tilinpäätöksen perustana olevat toimet ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

10. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoja kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

11. Virasto on luopunut sisäisen tarkastuksen yksiköstä ja korvannut sen sisäisen valvonnan koordinaattorilla. Sisäinen tarkastaja on lähtenyt virastosta, ja on epäselvää, kuinka viraston varainhoitoasetuksessa säädetty sisäisen tarkastuksen toiminto pannaan täytäntöön uuden rakenteen yhteydessä.

12. Viraston olisi lujitettava kontroleja, joilla varmistetaan, että perhelisät lasketaan ja maksetaan oikein täydellisten ja ajantasaisten tietojen perusteella.

13. Virasto ei noudata toiminnan jatkuvuutta koskevaa sisäisen valvonnan standardiaan; tietoteknistä toiminnan jatkuvuutta koskevaa suunnitelmaa ja palautumissuunnitelmaa ei ole hyväksytty.

EDELLISENÄ VUONNA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

Liitteessä I on yhteenveto korjaavista toimista, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen viime vuonna esittämien huomautusten perusteella.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Louis GALEAN johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 9. heinäkuuta 2013 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA

presidentti

LIITE I

Edellisenä vuonna esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautus	Korjaavan toimen tilanne (Toteutettu / Kesken / Tekemättä / Ei koske)
2011	Talousarviomäärärahoihin perustuvien maksujen toteutumisaste parani kaikissa osastoissa, mutta pysyi alhaisena osastossa 3 (toimintamenot), jossa toteutumisaste oli 47 prosenttia (39 prosenttia vuonna 2010). Tämä on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta.	Kesken
2011	Viraston perustamisasetuksessa säädetään, että virasto ottaa palvelukseensa määräaikaisia toimihenkilöitä rautatiealan asiantuntijoiden keskuudesta enintään tietyksi ajaksi. Tämän säännöksen perusteella viraston on korvattava puolet operatiivisesta henkilöstöstään vuosina 2013–2015, mikä saattaa aiheuttaa huomattavia häiriöitä viraston toimintaan ⁽¹⁾ .	Kesken
2011	Viraston palvelukseenottomenettelyissä on parantamisen varaa, jotta kyetään varmistamaan täysi avoimuus ja hakijoiden yhdenvertainen kohtelu. Avoimia toimia koskevissa ilmoituksissa ei esimerkiksi mainittu, kuinka monen vuoden pituiset keskiasteen jälkeiset opinnot tai yliopisto-opinnot olivat vähimmäisvaatimuksena, vaikka tätä kuitenkin käytettiin valintaperusteena. Seuraavia valintamenettelyn osatekijöitä ei määritetty ennen hakemusten tutkimista: haastatteluihin kutsumiseen ja varallaololuetteloon hyväksymiseen sovellettavat pisterajat, eri valintaperusteiden pisteyttäminen, suullisten ja kirjallisten kokeiden kysymykset sekä kirjallisten ja suullisten kokeiden väliset painotukset.	Kesken

⁽¹⁾ Asetus (EY) N:o 881/2004, 24 artikla.

LIITE II

Euroopan rautatievirasto – Lille/Valenciennes

Vastuualueet ja toiminnot

<p>Perussopimuksen mukainen unionin toimivalta</p> <p><i>(Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus, 91 artiklan 1 kohta)</i></p>	<p>”Euroopan parlamentti ja neuvosto, tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa kuultuaan, 90 artiklan täytäntöönpanemiseksi ja liikenteen erityispiirteet huomioon ottaen:</p> <p>a) antavat yhteisiä sääntöjä, joita sovelletaan kansainväliseen liikenteeseen jäsenvaltion alueelle tai sen alueelta taikka yhden tai useamman jäsenvaltion alueen kautta</p> <p>b) vahvistavat ne edellytykset, joilla muut kuin jäsenvaltiossa asuvat liikenteenharjoittajat saavat harjoittaa liikennettä siellä</p> <p>c) toteuttavat toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi</p> <p>d) antavat muut aiheelliset säännökset.”</p>
<p>Viraston toimivaltuudet</p> <p><i>(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 881/2004)</i></p>	<p>Tavoitteet</p> <p>Osallistua teknisten kysymysten osalta sellaisen unionin lainsäädännön täytäntöönpanoon, joka tähtää:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rautatiealan kilpailuaseman parantamiseen — Euroopan rautatiejärjestelmän turvallisuutta koskevan yhteisen lähestymistavan kehittämiseen <p>rajattoman eurooppalaisen rautatieliikennealueen toteuttamiseksi ja turvallisuuden korkean tason takaamiseksi.</p> <p>Tehtävät</p> <p>1. Antaa komissiolle suosituksia seuraavista aiheista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rautatieturvallisuudirektiivissä (2004/49/EY) tarkoitetut yhteiset turvallisuusmenetelmät (YTM) ja yhteiset turvallisuustavoitteet (YTT) — turvallisuustodistukset ja turvallisuutta koskevat toimenpiteet — yhteentoimivuuden teknisten eritelmien (YTE) kehittäminen — alan henkilöstön ammattipätevyys — liikkuvan kaluston rekisteröinti. <p>2. Antaa lausuntoja seuraavista aiheista:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kansalliset turvallisuussäännöt — ilmoitettujen laitosten työn laadun seuranta — Euroopan laajuisen verkon yhteentoimivuus. <p>3. Huolehtii koordinoinnista kansallisten elinten välillä:</p> <p>Kansallisten turvallisuusviranomaisten ja kansallisten tutkintaelinten työn koordinointi (direktiivin 2004/49/EY 17 ja 21 artiklassa kuvatulla tavalla).</p> <p>4. Julkaisut ja tietokannat:</p> <ul style="list-style-type: none"> — turvallisuustasoa koskeva kertomus (joka toinen vuosi) — kertomus yhteentoimivuuden edistymisestä (joka toinen vuosi) — turvallisuutta koskevien asiakirjojen julkinen tietokanta — yhteentoimivuutta koskevien asiakirjojen julkinen rekisteri.

Hallinto	<p>Hallintoneuvosto</p> <p>Hallintoneuvosto muodostuu yhdestä kunkin jäsenvaltion edustajasta ja neljästä komission edustajasta sekä kuudesta kyseisten alojen edustajasta, joilla ei ole ääni-oikeutta.</p> <p>Pääjohtaja</p> <p>Hallintoneuvosto nimittää komission ehdotuksesta.</p> <p>Ulkoinen tarkastus</p> <p>Euroopan tilintarkastustuomioistuin.</p> <p>Vastuuvapauden myöntävä viranomainen</p> <p>Euroopan parlamentti myöntää neuvoston suosituksesta.</p>
Viraston resurssit vuonna 2012 (2011)	<p>Talousarvio</p> <p>25,8 (26) miljoonaa euroa</p> <p>Henkilöstö 31. joulukuuta 2012</p> <p>Henkilöstötaulukossa 144 (144) tointa, joista täytettyjä 31.12.2012: 139 (140).</p> <p>Muu henkilöstö: 14 (14).</p> <p>Henkilöstö yhteensä: 153 (154) henkilöä, joiden osalta tehtävät jakautuvat seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — operatiiviset tehtävät: 119 (107) — hallinnolliset tehtävät: 34 (47).
Tuotteet ja palvelut vuonna 2012 (2011)	<p>Turvallisuustodistusten antamista koskevia suosituksia, mukaan lukien yhteen ainoaan unionin turvallisuustodistukseen siirtyminen.</p> <p>Seuranta, joka koskee kunnossapidosta vastaavien toimijoiden sertifiointia.</p> <p>Turvallisuussäännöksiä koskevia suosituksia, mukaan lukien sen arviointi, kuinka kansalliset turvallisuussäännöt on asetettu käyttöön. Sen tutkiminen, kuinka rautatie-turvallisuudirektiivi on saatettu osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä.</p> <p>Suosituksia turvallisuutta koskevasta raportoinnista, mukaan lukien yhteiset turvallisuusindikaattorit, turvallisuusviranomaisten ja tutkintaelinten työn koordinointi sekä raportointi turvallisuustasosta jäsenvaltioissa.</p> <p>Suosituksia turvallisuusarvioinnista, mukaan lukien yhteiset turvallisuusmenetelmät.</p> <p>Yhteentoimivuutta koskeviin teknisiin eritelmiin liittyvät suositukset ja niiden tarkistaminen. Sisällön laajentamisen ja virheiden korjaamisen arviointi.</p> <p>Kertomukset yhteisistä lähestymistavoista, jotka koskevat alan henkilöstön ammattipätevyyttä, sekä operatiivisiin ja kunnossapitotoimiin osallistuvan rautatiealan henkilöstön arviointi.</p> <p>Kulkuneuvojen hyväksymistä koskeviin kansallisiin sääntöihin liittyvän viiteasiakirjan määrittäminen ja kokoaminen ja kulkuneuvoja koskeva vastaavuusluokittelu ristiinhyväksyntää silmällä pitäen.</p> <p>Asiantuntijalausuntojen antaminen kansallisista säännöistä sekä ilmoitettujen laitosten työn seuranta.</p> <p>Rautateiden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevat raportit.</p> <p>Turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevien rekistereiden perustaminen ja ylläpito.</p> <p>Toiminta järjestelmästä vastaavana viranomaisena ja muutoksen hallinnoijana Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän yhteydessä; eurooppalaisen liikenteenvalvontajärjestelmän 3. perusversiota koskevan eritelmän laatiminen; komission avustaminen Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmään liittyvien hankkeiden arvioinnissa.</p> <p>Vaikutustenenarvioinnin suorittaminen kaikkien suositusten yhteydessä.</p>

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

VIRASTON VASTAUKSET

11. Viraston suunnitelmissa on palkata sisäisen valvonnan koordinaattori ennen vuoden 2013 syksyä. Kyseessä on erillinen toiminto, mistä johtuen tässä roolissa olevan henkilön riippumattomuus voidaan varmistaa. Lisäksi taataan täysin viraston sisäisen tarkastustoiminnon riippumattomuus. ERAn varainhoitoasetuksen 71 artiklan 2 kohdan mukaisesti: komission sisäinen tarkastaja käyttää samoja valtuuksia sekä virastoon että komission osastoihin nähden. Komission sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAS) on nyt ja jatkossakin viraston sisäinen tarkastaja. Se suorittaa säännöllisesti sisäisiä tarkastuksia virastossa.

12. Tilintarkastustuomioistuimen havainto perustuu yhteen erityiseen ja erittäin monimutkaiseen tapaukseen, jonka osalta virasto hakee neuvoa komission yksiköiltä selvittääkseen, miten menetellä asiassa. Lisäksi virasto tarkistaa ja tarvittaessa tehostaa jo käytössä olevia tarkastustoimiaan varmistaakseen sen, että perhelisät lasketaan ja maksetaan asianmukaisesti kattavien ja ajan tasalla olevien tietojen perusteella.

13. Virasto on ensisijaisena toimenä päättänyt ottaa käyttöön tarvittavat toimet taatakseen viraston toiminnan kannalta horisontaalisten tietoteknisten palvelujen ja järjestelmien toiminnan jatkuvuuden. Tässä suhteessa on tarkoituksena toteuttaa asiaan liittyviä toimia vuoden 2013 aikana ja saada käyttöön vahvistettu toiminnan jatkuvuutta koskeva suunnitelma ja toiminnan palautusta koskevat menettelyt vuoden 2013 loppuun mennessä.
